

Suvestinė redakcija nuo 2001-07-20 iki 2002-10-04

Isakymas paskelbtas: Žin. 1998, Nr. [43-1189](#), i. k. 0982160ISAK00000207

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS IR MIŠKŲ ŪKIO MINISTERIJOS
Į S A K Y M A S
DĖL ŽEMĖS REFORMOS ŽEMĖTVARKOS PROJEKTŲ KAIMO VIETOVĖJE
RENGIMO METODIKOS PATVIRTINIMO

1998 m. balandžio 23 d. Nr. 207
Vilnius

Vykdydamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. balandžio 1 d. nutarimo Nr. 385 „Dėl žemės reformos vykdymo kaimo vietovėje“ 8 punktą,

ISAUKAU:

1. Patvirtinti Žemės reformos žemėtvarkos projektų kaimo vietovėje rengimo metodiką (pridedama).

2. Nustatyti, kad šia metodika privalo vadovautis žemės reformą vykdančys specialistai bei žemės reformos žemėtvarkos projektus rengiantys fiziniai, juridiniai asmenys ar įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, rengiant dokumentus nuosavybės teisėms atkurti grąžinant natūra, perduodant ar suteikiant nuosavybės neatlygintinai, taip pat perduodant ar nuomojant žemę, mišką, vandens telkinius.

ŽEMĖS IR MIŠKŲ ŪKIO MINISTRAS

EDVARDAS MAKELIS

PATVIRTINTA
Žemės ir miškų ūkio ministerijos
1998 m. balandžio 23 d. įsakymu Nr. 207
(žemės ūkio ministro 2000 04 03 įsakymo
Nr. 108 redakcija)

ŽEMĖS REFORMOS ŽEMĖTVARKOS PROJEKTŲ KAIMO VIETOVĖJE RENGIMO METODIKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pagrindinės šioje metodikoje vartojamos sąvokos:

1.1. Projektas – žemės reformos žemėtvarkos projektas, rengiamas Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo (Žin., 1991, Nr. [24-635](#); 1997, Nr. [69-1735](#)) 19 straipsnyje nustatytais sąlygomis.

1.2. Projekto autorius – fizinis asmuo arba įmonės specialistas, atsakingas už žemės reformos žemėtvarkos projekto rengimo darbus kadastrinėje vietovėje.

1.3. Pretendentai – piliečiai, pageidaujantys projektuojamoje teritorijoje atkurti nuosavybės teisę į žemę, šią žemę susigražinant ar gaunant nuosavybėn neatlygintinai, taip pat fiziniai bei juridiniai asmenys, pageidaujantys projektuojamoje teritorijoje pirkti ar nuomoti valstybinę žemę.

1.4. Žemės sklypas – žemės, miško sklypai ar vandens telkiniai, suprojektuoti grąžinti natūra, perduoti ar suteikti neatlygintinai nuosavybėn, pirkti bei nuomoti.

1.5. Žemės kadastro planai – žemėlapiai M 1:10 000 su pažymėtais žemės naudmenų kontūrais bei įrašytais jų plotais.

2. Žemės reformos žemėtvarkos projektai (toliau tekste – projektai) rengiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 19, 20 ir 21 straipsnio nuostatomis, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. balandžio 1 d. nutarimu Nr. 385 „Dėl žemės reformos vykdymo kaimo vietovėje“ (Žin., 1998, Nr. [33-882](#)) patvirtintomis Žemės reformos vykdymo kaimo vietovėje tvarka ir Žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo tvarka bei šia metodika.

3. Žemės reformos žemėtvarkos projektai rengiami tik kaimo vietovėje esančiai žemei bei teritorijoms, įtrauktoms į miestų administracines ribas po 1995 m. birželio 1 d.

4. Teritoriją žemės reformos žemėtvarkos projektui rengti parenka projekto autorius ir rajono žemėtvarkos skyriaus pasiūlymu pateikia tvirtinti apskrities viršininkui. Minimalus projektui rengti parinktos teritorijos plotas – vieno kaimo teritorija, maksimalus plotas – kadastrinės vietovės teritorija. Kai kadastro vietovėje patvirtinus žemės reformos žemėtvarkos projektą lieka laisvos žemės, šiame plote vykdomas patvirtinto žemės reformos žemėtvarkos projekto pakeitimas arba papildymas (projekto tęstinumas). Projekto papildymo pradžia (data) paskelbiama apskrities viršininko įsakymu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [240](#), 2001-07-12, Žin., 2001, Nr. 63-2297 (2001-07-19), i. k. 10123301SAK00000240

5. Žemės reformos žemėtvarkos projektai rengiami turint šią rajono žemėtvarkos skyrių pateiktą medžiagą:

- 5.1. kadastrinių vietovių žemėlapius;
- 5.2. turėtų žemės valdų planus;
- 5.3. žemės ūkio naudmenų vertinimo planus;
- 5.4. valstybės išperkamos ir neprivatizuotinos žemės planus;
- 5.5. specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų nustatymo planus;
- 5.6. nusaustos ir drėkinamos žemės planus;
- 5.7. ortofotografinius žemėlapius;
- 5.8. asmeninio ūkio žemės suvestinius planus ir asmeninio ūkio žemės naudotojų sąrašus;
- 5.9. tarnybinių žemės dalų suvestinius planus ir šios žemės naudotojų sąrašus;

5.10. rajono žemėtvarkos skyriaus pateiktus pretendentų prašymus atkurti nuosavybės teisę ir įsigyti žemę bei prie jų pridedamas pažymas, išvadas dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn bei kitus dokumentus, reikalingus tinkamai organizuoti projektavimo darbus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [240](#), 2001-07-12, Žin., 2001, Nr. 63-2297 (2001-07-19), i. k. 1012330ISAK00000240

6. Žemės reformos žemėtvarkos projekto planui rengti panaudojama žemės kadastro vietovių žemėlapiai M 1:10 000 ir 1:5000.

7. Kartografinė medžiaga, naudojama žemės reformos žemėtvarkos projekto plano rengimui, turi būti projekto autoriaus patikslinama pagal vietovėje koreguotas pasikeitusias žemės naudmenų rūšis bei jų kontūrų ribas.

8. Projekto planas rengiamas kadastrinės vietovės žemėlapyje M 1:10 000. Kai projektuojami smulkūs žemės sklypai (asmeninio ūkio žemėse, kompaktiškai užstatytose teritorijose ir kt.), prie pagrindinio brėžinio pridedamas tos teritorijos dalies plano fragmentas M 1:5000, kuriame žemės sklypai suprojektuojami vadovaujantis tais pačiais reikalavimais, kaip ir pagrindinis projekto brėžinys, o pagrindiniame projekto brėžinyje nurodomos teritorijos ribos, kuriose rengiamas projekto fragmentas atskirame žemėlapyje.

9. Žemės reformos žemėtvarkos projekto rengimo procesas susideda iš šių etapų (darbų stadijų):

- 9.1. žemės, miško, vandens telkinio grąžinimas natūra;
- 9.2. parengiamieji darbai;
- 9.3. projektavimo darbai;
- 9.4. projekto svarstymas, derinimas ir patvirtinimas;
- 9.5. projekte suprojektuotų žemėnaudų paženklinimas vietovėje;
- 9.6. dokumentų žemės nuosavybės ar naudojimo įteisinimui parengimas;
- 9.7. projekto baigiamieji darbai: dokumentų tekstinės bei grafinės dalies sutvarkymas.

II. ŽEMĖS, MIŠKO, VANDENS TELKINIO GRĄŽINIMAS NATŪRA

10. Piliečiams grąžinami natūra žemė, miškas ar vandens telkinys pažymimi žemės reformos žemėtvarkos projekte ir paženklinami vietoje. Grąžinant žemę, mišką, vandens telkinius natūra, nereikalaujama žemės reformos žemėtvarkos projekto patvirtinimo. Jeigu grąžinamame natūra žemės sklype yra įsiterpusi žemė, kuri naudojama arba nuomojama fiziniams ir juridiniams asmenims, personalinėms įmonėms nuosavybės teise turimų pastatų ir statinių (statomų ar pastatytų), taip pat poilsiaviečių pastatų ir statinių (statomų ar pastatytų) eksploatacijai, ir piliečiai šią žemę pageidauja susigrąžinti natūra, tuomet žemės reformos žemėtvarkos projekte atskiru žemės sklypu pažymimi šių pastatų eksploatacijai reikalingi žemės sklypai, nustatomi plotai bei numatomi prie jų privažiavimai. Kai viename masyve yra kelių savininkų pastatai, šių pastatų eksploatacijai reikalingi žemės sklypai formuojami vienu sklypu.

11. Tais atvejais, kai piliečiams nuosavybės teisės atkuriamos grąžinant natūra žemę, mišką, vandens telkinius bendrosios nuosavybės teise ir vienas ar keli iš pretendentų yra pateikę visus nuosavybės teises bei giminystės ryšį patvirtinančius dokumentus, nuosavybės teisės gali būti atkuriamos grąžinant natūra ir kitiems pretendentams, jei visi pretendentai, kurie, pateikę visus dokumentus, pateikia notariškai patvirtintą susitarimą, kad neprieštarauja dėl nuosavybės teisių atkūrimo grąžinant natūra žemę, mišką, vandens telkinius bendrosios nuosavybės teise, nors kiti pretendentai nėra pateikę visų nuosavybės teisę ir giminystės ryšį patvirtinančių dokumentų. Šiuo atveju grąžinamos natūra žemės, miško plotas tarp pretendentų padalijamas lygiomis dalimis, jeigu nesutariama kitaip.

Kai piliečiams grąžinama natūra žemė, miškas ar vandens telkiniai bendrosios nuosavybės teise ir nuosavybės teisės atkuriamos į du ar daugiau suprojektuotų sklypų, tuomet kiekviename sklype nurodomos bendraturčiams priklausančios lygios arba jų tarpusavio susitarimu pasidalintos

žemės, miško, vandens telkinio dalys. Piliečių parašai turi būti patvirtinti notariškai, išskyrus pasidalijimą lygiomis dalimis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [240](#), 2001-07-12, Žin., 2001, Nr. 63-2297 (2001-07-19), i. k. 1012330ISAK00000240

12. Kai grąžinamos žemės, miško sklypo ribos yra aiškos, nuosavybės teisių atkūrimas grąžinant natūra žemę, mišką ar vandens telkinius tenkinamas visoje projekto autoriaus aptarnaujamoje kadastrinės vietovės teritorijoje nedelsiant, nepriklausomai nuo projekto rengimui nustatytų terminų, išskyrus atvejus, kai piliečiai pageidauja žemę, mišką susigrąžinti natūra tik parengus ir patvirtinus žemės reformos žemėtvarkos projektą.

13. Atlikus parengiamuosius darbus, projekto autorius informuoja rajono žemėtvarkos skyrių, o šis praneša piliečiui apie žemės sklypo paženklinimą vietoje ne vėliau kaip prieš 20 dienų iki ženklavimo. Jeigu pilietis pranešime nustatytu laiku neatvyksta į nurodytą vietą, žemės reformos žemėtvarkos projektą rengiantis specialistas paženkliną žemės sklypą jam nedalyvaujant ir parengia sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo projektą. Jeigu iki sprendimo projekto parengimo nėra gauta piliečio raštiško prieštaravimo, sprendimo projektas teikiamas apskrities viršininkui priimti.

14. Projektuojant racionalias žemėnaudas, grąžinamo natūra žemės sklypo ribos gali nesutapti su buvusios žemėnaudos ribomis, bet ne daugiau kaip 40 procentų turėtosios žemės valdos. Esant didesniai ribų nesutapimui, žemė grąžinama taip, kaip perduodant neatlygintinai nuosavybėn lygiaverčius žemės sklypus (pagal apskaičiuotą žemės vertę).

15. Kai grąžinamam natūra žemės sklypui iki žemės reformos žemėtvarkos projekto patvirtinimo parengiama atskira nuosavybės teisės atkūrimo byla, projekto autorius turi žemės sklypą paženklini vietovėje, surašydamas šios metodikos 7 priede nustatytos formos grąžinamo žemės, miško sklypo(-ų) ribų paženklinimo – parodymo aktą, bei parengti grąžinamo žemės, miško sklypo (-ų) planą pagal šios metodikos 8 priede pateiktą pavyzdį.

Plane įbraižomi ne mažiau kaip trys koordinacių tinklelio ašių susikirtimo taškai ir ne mažiau kaip viename susikirtimo taške užrašomos koordinacių reikšmės valstybinėje LKS-94 koordinacių sistemoje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [240](#), 2001-07-12, Žin., 2001, Nr. 63-2297 (2001-07-19), i. k. 1012330ISAK00000240

16. Jeigu žemės reformos žemėtvarkos projektas per 3 mėnesius po paženklinimo natūra nenumatomas tvirtinti, grąžinami natūra žemės sklypai derinami atskirai, nelaukiant projekto patvirtinimo.

III. PROJEKTO PARENGIAMIEJI DARBAI KADASTRINĖJE VIETOVĖJE

17. Kadastrinėje vietovėje projektą rengiantis autorius atlieka šiuos darbus:

17.1. projekto plane pažymi valstybės išperkamos ir neprivatizuojamos žemės plotus. Prireikus šių plotų ribos tikslinamos žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo metu;

17.2. pagal iš rajono žemėtvarkos skyriaus gautą informaciją apie asmeninio ūkio žemės bei tarnybinių dalų naudojimo teisėtumą, taip pat duomenis apie susigrąžintą žemę ir kitus dokumentus, kuriais vadovaujantis bus tikslinama naudojamų žemės sklypų dydžiai ir vieta (iškeliant į laisvą žemės plotą ar paliekant penkerių metų nuomai), asmeninio ūkio žemės bei tarnybinių dalų suvestiniame plane pažymi numatomus tikslinti piliečių naudojamus asmeninio ūkio bei tarnybinių dalų žemės sklypus:

17.2.1. įsigytus privačion nuosavybėn (jeigu patys piliečiai sutinka tikslinti ribas);

17.2.2. suteiktus pažeidžiant galiojusius įstatymus ir pačių asmenų nenaudojamus;

17.2.3. kurių piliečiai, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo (Žin., 1997, Nr. [65-1558](#); 1999, Nr. [48-1522](#); 2000, Nr. [5-128](#)) 4 straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, atsisakė pateikdami raštiškus sutikimus gauti žemės sklypus kitoje vietoje;

17.2.4. projektuotinus kitoje vietoje, paliekant prie vienkiemių, jų savininkams pageidaujant susigražinti natūra ne mažiau kaip 3 ha žemės ūkio naudmenų;

17.2.5. iškeliamus į laisvos žemės plotus pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. balandžio 1 d. nutarimu Nr. 385 „Dėl žemės reformos vykdymo kaimo vietovėje“ patvirtintose tvarkose numatytas nuostatas dėl asmeninio ūkio žemės naudojimo ir įsigijimo nuosavybės.

Punkto pakeitimai:

Nr. [240](#), 2001-07-12, Žin., 2001, Nr. 63-2297 (2001-07-19), i. k. 1012330ISAK00000240

17.3. išanalizavęs asmeninio ūkio žemės naudotojų susigražintą bei galimą susigražinti natūra žemę toje kadastrinėje vietovėje ir turimo laisvos žemės fondo plotą, parengia:

17.3.1. pasiūlymus dėl naudojamo asmeninio ūkio žemės ploto sumažinimo. Pasiūlymai parengiami nustatant naudoti vienodą asmeninio ūkio žemės ploto dydį pagal atskiras gyvenvietes. Projekto autorius, parengęs pasiūlymus ir suderinęs su rajono žemėtvarkos skyriaus vedėju, juos teikia apskrities viršininkui. Šiuo pagrindu priimtu apskrities viršininko įsakymu projekto autorius vadovaujasi vėliau, formuodamas projekte žemės sklypų išdėstymą;

17.3.2. pasiūlymus dėl asmeninio ūkio bei tarnybinių dalų žemės sklypų iškėlimo į laisvo fondo žemę, žemės sklypų išdėstymo turėtos žemės vietoje bei kitais 1998 m. balandžio 1 d. nutarimu Nr. 385 „Dėl žemės reformos vykdymo kaimo vietovėje“ patvirtintoje Žemės reformos vykdymo kaimo vietovėje tvarkoje numatytais atvejais dėl asmeninio ūkio žemės sklypų išdėstymo vietos pakeitimo, sudarant galimybes piliečiams grąžinti žemę natūra. Pasiūlymai aptariamai su rajono žemėtvarkos skyriaus darbuotojais seniūnijoje ir asmeninio ūkio žemės naudotojais bei kitais suinteresuotais piliečiais;

17.4. pagal rajonų žemėtvarkos skyrių darbuotojų pateiktas nuosavybės teisės atkūrimo bylas arba pagal pateiktus piliečių prašymus (kai bylos neparengtos dėl trūkstančių nuosavybės teisę įrodančių dokumentų) grąžinti natūra žemę, mišką, vandens telkinius ir pagal turėtos žemės valdų planus, pieštuku pažymi galimų grąžinti natūra žemės, miško sklypų ribas;

17.5. pažymi laisvos žemės plotus sutartiniais ženklais (spalvomis) valstybės išperkamos ir neprivatizuotos žemės planuose. Piliečių turėtoje žemėje laisvos žemės fondo žemė apskaitomi žemės plotai, kuriems yra parengtos ir išsiųstos (išduotos) išvados dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybės pagal piliečių prašymuose nurodytą vietovę (kitą seniūniją, rajoną). Naujai atsiradus laisvos žemės plotams, šie plotai pastoviai pažymimi valstybės išperkamos ir neprivatizuotos žemės planuose;

17.6. parenkama teritorija žemės reformos žemėtvarkos projektui rengti. Kai patvirtinus žemės reformos žemėtvarkos projektą lieka laisvos žemės, tolesnis patvirtinto projekto papildymas rengiamas apimant visą kadastro vietovę. Projekto papildymas gali būti atliekamas tenkinant piliečių prašymus pagal apskrities viršininko patvirtintus atskirus piliečių sąrašus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [240](#), 2001-07-12, Žin., 2001, Nr. 63-2297 (2001-07-19), i. k. 1012330ISAK00000240

18. Parinkta projektui rengti teritorija pažymima žemės kadastro žemėlapyje, kuris suderinamas su rajono žemėtvarkos skyriumi. Prie žemėlapyje pridėjama 1 priede nustatytos formos lentelė (Teritorijos, parinktos žemės reformos žemėtvarkos projektui rengti, charakteristika).

Numatyta projektą rengti teritorijai apskrities viršininko administracijos žemės tvarkymo departamentas parengia apskrities viršininko įsakymo projektą dėl teritorijos patvirtinimo ir kartu su projektui rengti parinktos teritorijos planu pateikia apskrities viršininkui.

19. Apskrities viršininko įsakyme dėl parinktos projektui rengti teritorijos patvirtinimo nurodoma:

Apskrities viršininko įsakyme dėl papildomai rengiamo projekto paskelbimo nurodoma: laisvas valstybinio žemės fondo plotas, pageidaujamas susigražinti žemės, miško plotas, projekto papildymo rengimo pradžios data, numatomi nagrinėti patvirtinti piliečių sąrašai, kurių prašymai bei išvados buvo pateiktos po apskrities viršininko įsakymu nustatytos projekto rengimo pradžios (nurodoma sąrašų patvirtinimo data arba pridėjami sąrašai), pavedimas rajono Žemėtvarkos skyriui šią informaciją skelbti šio skyriaus bei seniūnijos skelbimų lentoje.

19.1. teritorijos plotas ir į ją įeinančios gyvenamosios vietovės;
19.2. pageidaujamas šioje teritorijoje susigražinti žemės, miško plotas (ha);
19.3. esantis laisvos žemės, miško plotas (ha);
19.4. projektą rengiantis fizinis, juridinis asmuo ar įmonė, neturinti juridinio asmens teisių;
19.5. projekto rengimo pradžios data;
19.6. projekto parengimo terminai;
19.7. pavedimas apskrities žemės tvarkymo departamentui šią informaciją paskelbti viešai;
19.8. pavedimas rajono žemėtvarkos skyriui užtikrinti trūkstančių archyvinės dokumentų paiešką ir dokumentų nuosavybės teisės fakto įrodymui arba asmenims, pageidaujantiems patvirtinamoje teritorijoje atkurti nuosavybės teises į žemę, mišką ar vandens telkinius, reikiamų dokumentų parengimą teismams.

Punkto pakeitimai:

Nr. [240](#), 2001-07-12, Žin., 2001, Nr. 63-2297 (2001-07-19), i. k. 1012330ISAK00000240

20. Rajono žemėtvarkos skyriaus darbuotojai seniūnijose parengia Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1057 „Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų“ (Žin., 1997, Nr. [65-1558](#); 1999, Nr. [48-1522](#), Nr. [97-2807](#)) patvirtintos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos 103 – 105 punktuose nurodytas nuosavybės teisių atkūrimo bylas ir kitus dokumentus bei pagal Žemėtvarkos ir žemės apskaitos departamento 1997 m. spalio 8 d. rašte Nr. 1600-4060 nurodytą tvarką pateikia jas projekto autoriui.

Parengtose nuosavybės teisių atkūrimo bylose esančiomis pažymomis arba išvadomis dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo nuosavybės neatlygintinai patvirtinama, kad piliečiui atkurti nuosavybės teisę yra visi reikiami dokumentai. Pažymoje nurodoma piliečiui priklausantis žemės plotas, į kurį dar nėra atkurta nuosavybės teisė. Kai nuosavybės teisės bus atkuriamos keliems pretendentams, grąžinant žemę natūra, pažymoje nurodomi visi būsimi bendraturčiai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [240](#), 2001-07-12, Žin., 2001, Nr. 63-2297 (2001-07-19), i. k. 1012330ISAK00000240

21. Projekto autorius, priėmęs nuosavybės teisių atkūrimo bylas, pasinaudoja jam reikalinga informacija (esant reikalui pasidaro pažymos ar kitų dokumentų kopijas) ir grąžina jas žemėtvarkos skyriui seniūnijos teritorijoje. Šios bylos saugomos žemėtvarkos skyriuose seniūnijų teritorijoje, iki projekto autorius nepapildys jų reikiamais dokumentais dėl žemės, miško ar vandens telkinio įteisinimo nuosavybės ir galutinai sukomplektuotų neperduos rajono žemėtvarkos skyriui.

22. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1057 „Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų“ patvirtintos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos 2 priede nustatytos ir Žemėtvarkos ir teisės departamento 1998 m. balandžio 1 d. raštu Nr. 1600-198 papildytos formos išvadas dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybės parengia projekto autorius.

Iš kito rajono bei seniūnijos gautas išvadas dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybės projekto autorius išnagrinėja ir apie jų tenkinimo galimybes informuoja rajono žemėtvarkos skyrių, kuris apie tai raštu informuoja apskrities viršininko administracijos Žemės tvarkymo departamentą arba pilietį, pageidaujantį gauti toje vietovėje žemę, mišką.

Apskrities viršininko administracija įvertinusi, kad patenkinti piliečių išvadų (prašymų) įsigyti žemę, mišką pagal toje seniūnijoje arba kadastro vietovėje esamą laisvos žemės plotą ir nustatytą eiliškumą nėra galimybės, raštu (registruotu laišku arba piliečiui pasirašant) informuoja pilietį dėl išvados netenkinimo ir pasiūlo kreiptis į kitą seniūniją ar rajoną dėl lygiaverčio žemės, miško sklypo įsigijimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [240](#), 2001-07-12, Žin., 2001, Nr. 63-2297 (2001-07-19), i. k. 1012330ISAK00000240

23. Projekto autorius gautus prašymus atkurti nuosavybės teisę arba gauti žemę nagrinėja šia tvarka:

23.1. panaudodamas piliečių prašymų analizės lentelę, parengtą Žemėtvarkos ir teisės departamento 1998 m. sausio 16 d. raštu Nr. 1600-47 nustatyta tvarka, sugrupuoja gautus prašymus į 12 grupių pagal Žemės reformos įstatymo 10 straipsnyje nustatytą eiliškumą. Likusią (13) grupę sudarys fiziniai ir juridiniai asmenys, pageidaujantys žemės reformos metu žemę nuomoti iš valstybės;

23.2. parengia žemės poreikio pagal pateiktus prašymus pirkti, nuomoti žemę teritorijoje, kurioje rengiamas žemės reformos žemėtvarkos projektas, lentelę (2-3 priedai);

23.3. parengia suvestinę lentelę apie žemės poreikį projektuojamoje teritorijoje ir turimos žemės kiekį (4 priedas) ir ją perduoda rajono žemėtvarkos skyriui. Kai rengiamas patvirtinto projekto papildymas, pildoma 4 priedo 1.3 punktas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [240](#), 2001-07-12, Žin., 2001, Nr. 63-2297 (2001-07-19), i. k. 1012330ISAK00000240

IV. PROJEKTAVIMO DARBAI

BENDRIEJI REIKALAVIMAI

24. Projekto autorius parengia preliminarinius pasiūlymus pirmajam pretendentui, pageidaujančiam gauti žemę, mišką, susirinkimui. Pasiūlymai gali būti dėl:

24.1. projektuojamų vietinės reikšmės kelių tinklo;

24.2. žemės sklypų, galimų grąžinti natūra;

24.3. laisvo žemės fondo žemės sklypų, galimų perduoti nuosavybėn neatlygintinai pagal prašymuose nurodytą pageidaujamą gauti lygiavertį plotą;

24.4. žemės sklypų įteisinimo nuosavybėn piliečiams, kuriems žemės sklypai buvo paženklinėti nepažeidžiant galiojusių įstatymų susigrąžinimui ekvivalente natūra ir šiuos sklypus jie šiuo metu nuomoja;

24.5. kai kurių specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų, ūkinės veiklos apribojimų, nulemiančių tolesnį žemės naudojimą;

24.6. vienodą pirmumo teisę turinčių piliečių eiliškumo sudarymo;

24.7. grąžinamų sklypų dydžio nustatymo, jeigu pageidaujamas susigrąžinti plotas yra didesnis negu turimas laisvos žemės plotas.

25. Pirmąjį pretendentų susirinkimą organizuoja rajono žemėtvarkos skyrius. Kvietimai pretendentsams įteikiami asmeniškai (pasirašytinai) arba jie išsiunčiami registruotu laišku ne vėliau kaip prieš 10 dienų iki nustatytos susirinkimo dienos. Susirinkimo metu projekto autorius pateikia duomenis apie laisvos žemės plotus ir galimą sklypų projektavimą, paaiškina pretendentų galimybes ir sąlygas gauti žemę pagal 23.1 punkte atliktą analizę, aptaria projektavimo tvarką, supažindina pretendentes su įstatymais, poįstatyminiais aktais. Susirinkimo eiga protokoluojama. Susirinkimas priima sprendimą (paprasčia susirinkime dalyvaujančių piliečių balsų dauguma) dėl:

25.1. atstovų iš pretendentų gauti žemę išrinkimo;

25.2. žemėtvarkos projekto organizavimo – pretendentų sukvietimo tvarkos: atskirų grupių formavimo, asmenų prašymų, pateiktų po nustatyto termino, nagrinėjimo eiliškumo, ūkininko ūkio steigimui iki projekto rengimo pradžios vietovėje paženklintos žemės tolesnio naudojimo teisių ir kt.

Susirinkimo metu priimti sprendimai paskelbiami seniūnijos teritorijos žemėtvarkos skyriaus skelbimų lentoje.

26. Pretendentų gauti žemę atstovai gali būti (pageidaujant susirinkimui ir sutinkant kandidatams) išrenkami: po vieną atstovą nuo kiekvienos prašymus padavusių piliečių grupės, atitinkančios nurodytą eiliškumą, arba vieną iš kelių grupių, arba kitų suinteresuotų asmenų. Atstovai gali būti įgaliojami padėti projekto autoriui sukviesti kitus tos grupės piliečius, padavusius

prašymus, kai to reikia žemės sklypų vietai pasirinkti ar pasirinktai vietai pakeisti ir suprojektuotiems žemės sklypams suderinti, vietinės reikšmės kelių tinklą suprojektuoti.

27. Pirmiausia tenkinami piliečių prašymai, paduoti iki projekto rengimo pradžios nustatytos datos, išskyrus prašymus dėl žemės pardavimo. Jeigu lieka laisvos žemės, miško nekeičiant jau suprojektuotų piliečiams žemėnaudų, tenkinami piliečių prašymai, kurie buvo pateikti jau pradėjus rengti projektus (t. y. po nustatytos datos), taip pat gautos išvados bei piliečių prašymai, kurie liko netenkinti pirmąją eilę. Šių piliečių sąrašą ne rečiau kaip kas 3 mėnesiai tvirtina apskrities viršininkas. Apskrities viršininko įsakyme papildomai gali būti nurodoma data, iki kurios pateikti piliečių prašymai ar išvados dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn bus tenkinami patvirtinto projekto papildymo (likusiame laisvos žemės, miško plote) rengimo metu. Patvirtinti piliečių sąrašai, nurodyta data, pageidaujamas šioje kadastrinėje vietovėje susigrąžinti žemės, miško plotas bei likęs laisvos žemės, miško, vandens telkinio plotas skelbiamas seniūnijos teritorijos žemėtvarkos skyriaus skelbimų lentoje. Apskrities viršininkui priėmus įsakymą dėl projektų papildymo, skelbimų lentoje paskelbiami piliečių sąrašai, kurie bus nagrinėjami projekto papildymo metu. Į piliečiui grąžinamos natūra žemės, miško plotą arba perduodamą neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėtajam žemės, miško sklypui plotą įskaitomas tokio pat dydžio jo privatizuojamas (privatizuotas) namų valdos ir sodininkų bendrijos sodo žemės sklypas, jo naudojamas arba įgytas nuosavybėn iš valstybės asmeniniam ūkiui žemės sklypas, taip pat lygiavertčiai žemės sklypai (išskyrus privatizuotų namų valdų ne didesnius kaip 0,25 ha žemės sklypus (sklypų dalis) ir sodininkų bendrijų žemės sklypus), kuriuos pilietis yra įgijęs nuosavybėn iš valstybės.

Punkto pakeitimai:

Nr. [240](#), 2001-07-12, Žin., 2001, Nr. 63-2297 (2001-07-19), i. k. 1012330ISAK00000240

28. Žemės sklypai projektuojami kiekvienai pretendentų gauti žemę grupei, laikantis Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 10 straipsnyje nurodyto prašymų gauti žemę svarstymo eiliškumo. Kiekvieno žemės sklypo išdėstymas ir ribos aptariamos su pretendentu gauti žemę, o jiems pageidaujant arba esant reikalui, vykstama į vietą. Pretendentų suderinimas bei sutikimas dėl suprojektuoto žemės sklypo įforminamas žiniaraštyje (5 priedas). Užbaigus žemės sklypų projektavimą vienai pretendentų grupei (esant nedaug pretendentų vienoje grupėje – kelioms grupėms) parengiamas žemės sklypų projektavimo darbų įvykdymo aktas, nurodytas pagal šios metodikos 6 priedą. Akte nurodomi pretendentai, kurie:

28.1. pritarė suprojektuotiems žemės sklypams (skaičius ir sklypų bendras plotas);

28.2. nedalyvavo projektuojant žemės sklypus natūra (pavardės ir suprojektuotų sklypų plotai);

28.3. neatvyko projekto rengimo metu (piliečių pavardės arba juridinių asmenų pavadinimai);

28.4. atsisakė jiems siūlomos žemės sklypo ploto ar vietos (piliečių pavardės arba juridinių asmenų pavadinimai);

28.5. kiti pretendentai, kuriems laisvo fondo žemės neliko (pavardės, juridinių asmenų pavadinimai).

Aktą pasirašo projekto autorius, susirinkimo metu paskirtas pretendentų gauti žemę grupės(-ių) atstovas ir rajono žemėtvarkos skyriaus darbuotojas seniūnijoje.

29. Jeigu išvykus į vietą pretendentai pageidauja, kad jiems suprojektuoti žemės, miško sklypai būtų iš karto paženklinėti vietoje, tuomet paženklinus sklypus gali būti surašomas žemės, miško sklypų paženklinimo – parodymo aktas, kurį pasirašo pretendentai. Jeigu iki projekto tvirtinimo paženklinimo – parodymo aktą pasirašę pretendentai nepareiškia raštu pretenzijų ir jų paženklintų sklypų ribos nesikeičia, laikoma, kad šie piliečiai su suprojektuotais žemės, miško sklypais sutinka, ir projektas teikiamas apskrities viršininkui tvirtinti. Jeigu piliečiams, pasirašiusiems žemės, miško sklypų paženklinimo – parodymo akte, patvirtinus projektą jiems paženklintos žemės, miško sklypo ribos nesikeičia, tuomet žemės reformos žemėtvarkos projekto paženklinimo vietovėje akte (9 priede) pakartotinai pasirašyti nereikia. Patvirtinus projektą, šiems

piliečiams dokumentai dėl žemės, miško nuosavybės ar naudojimo įteisinimo ruošiami tokia pat tvarka, kaip ir kitiems pretendentams, nurodytiems 79–83 punktuose.

30. Atskirais atvejais, suprojektavus vienos grupės pretendentams sklypus ir jiems sutikus, projektas teikiamas apskrities viršininkui tvirtinti. Po to suprojektuoti žemės, miško sklypai ženklinami vietovėje ir rengiami nuosavybės teisės atkūrimo dokumentai. Sklypų ženklinimas ir dokumentų rengimas vykdomas pagal Žemės reformos įstatymo nustatytą eiliškumą kiekvienai pretendentų grupei atskirai arba pasirinktinai pagal kaimų teritorijas ar atskiras vietas, nepriklausomai nuo viso projekto rengimui nustatyto termino. Šiems piliečiams suprojektuoti sklypai derinami ir dokumentai rengiami šioje metodikoje nustatyta tvarka. Jeigu patvirtinus žemės reformos žemėtvarkos projektą, ženklinant vietovėje suprojektuotas žemėnaudas nustatoma, kad suprojektuotas žemės, miško sklypų ribas būtina patikslinti, tuomet paženklus visas žemėnaudas patvirtintame projekte arba atskiro kaimo (vietovės) teritorijoje (raudonu tušu) išbraižomos patikslintos ir su pretendентаis suderintos keičiamų žemės, miško sklypų ribos ir patikslintas žemės reformos žemėtvarkos projektas (ar atitinkama projekto teritorijos dalis) pakartotinai teikiamas tvirtinti apskrities viršininkui. Prie teikiamo apskrities viršininkui įsakymo projekto būtina pridėti raštišką paaiškinimą, nurodant objektyvias žemės, miško sklypų ribų ar ploto patikslinimo priežastis. Apskrities viršininko įsakyme arba įsakymu patvirtintame priede turi būti nurodomas sąrašas piliečių, kuriems paženklavimo metu buvo patikslintos žemės, miško sklypų ribos bei šių sklypų numeris, plotas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [240](#), 2001-07-12, *Žin.*, 2001, Nr. 63-2297 (2001-07-19), i. k. 1012330ISAK00000240

31. Žemės sklypai turi būti projektuojami taisyklingų ribų, su privažiavimu ir patogūs naudoti. Jų ribos projektuojamos sutapatinant su keliais, melioracijos kanalais, stabiliais situacijos kontūrais. Formuojant žemės sklypus žemės ūkio naudmenose, vadovaujamasi galima sąnaudų ekonomija, dirbant žemę ar važiuojant į ją iš žemės savininko sodybos ar ūkinių pastatų.

32. Vietinės reikšmės keliai projektuojami taip, kad jie jungtų valstybinius kelius su:

32.1. įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms priklausančiais nekilnojamojo turto objektais valstybės išperkamoje žemėje;

32.2. gamtos, istorijos ir kultūros paminklams, poilsiavietėms, paplūdimiams, kitomis bendro naudojimo teritorijomis;

32.3. sodybomis arba esamais (projektuojamais) žemės sklypais, jeigu prie vieno bendrojo naudojimo kelio prieina ne mažiau kaip 5 sodybos ir žemės sklypai.

33. Jeigu formuojant racionalius žemės sklypus grąžinant natūrą, suteikiant arba perduodant nuosavybėn neatlygintinai suprojektuotos žemėnaudos plotas tampa didesnis už turėtąjį nuosavybės teisę, suprojektuoto žemės ploto dalis, ne daugiau kaip 10 procentų viršijanti turėtąjį žemės plotą, parduodama piliečiui, kuriam atkuriamos nuosavybės teisės į žemę, nesilaikant nustatytos žemės sklypų įsigijimo eilės. Tačiau vienos šeimos įsigijamas nuosavybėn žemės plotas, įskaitant susigrąžintą (galimą sugrąžinti), perduotą (galimą perduoti) nuosavybėn neatlygintinai ir pirktą iš valstybės žemę, turi būti ne didesnis kaip 150 ha. Nuomojamos iš valstybės žemės plotas neribojamas.

34. Projektuojamos žemėnaudos formuojamos atskirais sklypais, turinčiais nustatytą pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį. Žemės masyvus į atskirus sklypus gali suskaidyti valstybiniai keliai, vandens telkiniai, kitos įsiterpusios žemėnaudos. Žemės ūkio paskirties žemėje įsiterpę miškai, sudarantys atskirus miško sklypus, gali būti padalyti atskirais miško ūkio paskirties žemės sklypais, kurie projektuojami ir ženklinami riboženkliais tik suinteresuotojo piliečio pageidavimu. Kitos paskirties žemės sklypai formuojami ten, kur jie šiuo metu užstatyti ne žemės ūkio veiklai naudojamais pastatais ir įrenginiais, taip pat kai visą žemės sklypą sudaro miestelyje arba atskirai nuo žemės esanti namų valda (sodyba). Tvenkinys arba ežeras, išsidėstęs atskirai nuo žemės valdos, apskaitomas kaip kitos paskirties žemės sklypas (vandens telkinys). Kai pilietis turi teisę susigrąžinti ežerą ar tvenkinį natūrą, tačiau mažesnę plotą negu yra pats ežeras, tvenkinys, ir sutinka su apribojimo sąlygomis, tuomet grąžinama atitinkama ežero ar tvenkinio dalis pagal piliečiui priklausančią plotą. Likęs ežero plotas gali būti grąžinamas arba perduodamas nuosavybėn

neatlygintinai kitiems piliečiams ir vėliau. Tačiau vadovaujantis Lietuvos Respublikos vandens įstatymo (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#)) 5 straipsnio 6 dalimi, ežerai ir tvenkiniai privatizuojami arba grąžinami keliems savininkams bendrosios nuosavybės teise. Kai grąžinama natūra arba perduodama nuosavybėn neatlygintinai tik dalis vandens telkinio (ežero, tvenkinio), tuomet piliečiui arba piliečiams nuosavybės teisės gali būti atkuriamos bendrosios nuosavybės teise į jiems priklausančią vandens telkinio plotą (jo dalį). Žemės reformos žemėtvarkos projekte bei piliečiui parengtame žemės, miško sklypo plane punktyrine linija pažymimas piliečiui arba piliečiams bendrosios nuosavybės teise grąžinamas natūra arba perduodamas nuosavybėn neatlygintinai jiems priklausančio vandens telkinio (jo dalies) sklypo plotas. Vandens telkinio plotas apskaičiuojamas Žemėtvarkos ir teisės departamento prie Žemės ūkio ministerijos 1998 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. 14 patvirtintos Žemės sklypų, suformuotų vykdant žemės reformą ir rengiant žemėtvarkos projektus, ženklinimo, ribų matavimo ir plotų skaičiavimo institucijos 32 punkte nurodytais būdais. Tais atvejais, kai piliečiui grąžinant žemę, mišką grąžinamas ir šalia esantis vandens telkinys (jo dalis), tuomet grąžinamo arba perduodamo nuosavybėn neatlygintinai vandens telkinio ribos pagal galimybes turėtų ribotis su grąžinamos žemės, miško sklypo ribomis.

Žemės reformos metu nuosavybės teisės į vandens telkinį atkuriamos ir įregistruojamos Nekilnojamojo turto registre tik tuo atveju, kai nustatyti visi pretendentai turintys teisę atkurti nuosavybės teises į šį vandens telkinį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [240](#), 2001-07-12, Žin., 2001, Nr. 63-2297 (2001-07-19), i. k. 10123301SAK00000240

35. Projektuojamus teritorinio tvarkymo elementus sudaro:

35.1. vietinės reikšmės keliai;

35.2. projektuojami žemės servitutai;

35.3. nustatyta tvarka patvirtintuose detaliuose planuose suprojektuoti keliai, gatvės, aikštelės, individualios statybos žemės sklypų ribos;

35.4. teritorijų planavimo dokumentuose numatomi statiniai ir įrenginiai, kurių išdėstymas turės įtakos žemės sklypų ribų formavimui.

36. Pretendentai gauti žemę supažindinami su jų žemėje projektuojamais žemės servitutais, kurie bus nustatomi apskrities viršininko sprendimu patvirtinus projektą. Reikalingais žemės servitutais laikoma:

36.1. žemės servitutas kitiems asmenims prieiti ir privažiuoti prie jiems nuosavybės teise priklausančių arba jų naudojamų žemės sklypų, vandens telkinių, miškų, pastatų ir įrenginių;

36.2. žemės servitutas kitiems asmenims prieiti ir privažiuoti prie visuomenės poreikiams naudojamos teritorijos, poilsiaviečių, kapinių, gamtos ir kultūros paminklų;

36.3. žemės servitutas, leidžiantis piliečiams prieiti prie vandens telkinių ir vaikščioti vandens telkinių pakrantės apsaugos juostoje;

36.4. vandens telkinio servitutas, užtikrinantis gyventojų teisę maudytis, girdyti gyvulius ar kitaip naudotis privačiais vandens telkiniais;

36.5. kiti žemės servitutai, kai tai numato įstatymai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai.

37. Projektuojami servitutiniai keliai turi būti 6 m pločio arba, atsižvelgus į eismo pobūdį ir suderinus su žemės savininkais, iki 8 m pločio.

38. Rajono žemėtvarkos skyriaus vedėjui patvirtinus šios metodikos 6 priede nurodytos formos žemės sklypų projektavimo darbų įvykdymo aktą, suprojektuotų žemėnaudų ribos ir jų numeriai projekto plane paryškunami tušu.

39. Aukcionus dėl žemės pardavimo piliečiams, turintiems vienodą pirmumo teisę pirkti žemę, organizuoja rajonų žemėtvarkos skyriai, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. balandžio 1 d. nutarimu Nr. 385 „Dėl žemės reformos vykdymo kaimo vietovėje“ patvirtinta „Žemės ar miško sklypų, kuriuos įsigyti nuosavybėn pageidauja keli vienodą pirmumo teisę turintys piliečiai, aukciono organizavimo tvarka“. Vadovaujantis aukciono rezultatais, žemės sklypai pažymimi projekto plane.

40. Kai piliečiai, su kuriais derinami suprojektuoti žemės sklypai, nesutinka su suprojektuotų žemės sklypų vieta ir ribomis, jie per 15 darbo dienų nuo projekto derinimo savo nesutikimą bei pretenzijas raštu pateikia rajonų žemėtvarkos skyriams. Rajonų žemėtvarkos skyriai ginčą nagrinėja kartu su žemėtvarkos projektą rengiančios įmonės atstovu (kai projektą rengia įmonės specialistas) bei su projektą rengiančiu autoriumi ir priima sprendimą, kuris įforminamas protokolu. Asmenims nesutinkant su rajono žemėtvarkos skyriaus sprendimu, ginčą apskrities viršininko administracijos žemės tvarkymo departamento teikimu nagrinėja apskrities viršininkas, kurio sprendimas yra galutinis.

PROJEKTŲ RENGIMO YPATUMAI Į VIENKIEMIUS NEIŠSKIRSTYTŲ KAIMŲ TERITORIJOSE

41. Į vienkiemius neišskirstyto kaimo teritorijoje žemės sklypai projektuojami laikantis nustatytų projektavimo darbų bendrų reikalavimų, jeigu:

41.1. piliečiai, pageidaujantys susigrąžinti žemę, mišką natūra arba pasirinkę kitą nuosavybės teisės atkūrimo būdą, turi dokumentus, patvirtinančius nuosavybės teisę į visą savininko turėtos žemės, miško plotą arba į jiems tenkančią žemės, miško dalį;

41.2. kai bendras turėtos žemės plotas atitinka nustatytą kaimo teritorijos plotą arba yra už jį mažesnis (ploto skirtumas laikomas laisvo fondo žeme).

42. Piliečiams pageidaujant atlyginimo už kaimo vietovėje turėtą žemę pinigais ar vertybiniais popieriais, bylos dėl nuosavybės teisės atkūrimo atlyginant už žemę vertybiniais popieriais ar pinigais gali būti rengiamos pagal piliečių prašymų pateikimo datą arba nustačius kitą piliečiams priimtina tvarką. Tačiau bendras piliečių turėtos žemės, miško plotas, į kurį atkuriamas nuosavybės teisė kompensuojant pinigais, vertybiniais popieriais, taip pat valstybės išperkamos žemės, miško plotas išduodamose išvadose dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn neturi būti didesnis už kaimo teritorijoje nustatytą bendrą valstybės išperkamos žemės, miško plotą.

43. Piliečiams pageidaujant susigrąžinti žemę natūra, grąžinamos žemės poreikis palyginamas su kaimo teritorijoje turimo laisvo fondo žemės plotu, įskaitant ir tų piliečių naudojamą asmeninio ūkio žemės plotą. Kai natūra grąžintino žemės ploto yra mažiau, dėl grąžinamų natūra žemės sklypų projektavimo sprendžiama šių piliečių susirinkime, įforminant protokolu (visiems pretendentams proporcingai sumažinti grąžinamos žemės plotą, žemę grąžinti tik toje vietovėje gyvenantiems asmenims ir t. t.).

44. Piliečiai, pageidaujantys susigrąžinti žemę, mišką vieno kaimo teritorijoje, klausimus bei pasiūlymus dėl projektuojamų žemės sklypų išdėstymo ir dydžio (vertės) aptaria susirinkime. Siūlomi galimi žemės, miško grąžinimo variantai:

44.1. visam kaimo teritorijos plotui nustatyti vidutinį 1 ha žemės, miško kainos normatyvą. Projektuojant žemės, miško sklypą to kaimo teritorijoje arba kitoje vietoje, turėtos žemės, miško vertę nustatyti dauginant turėtos žemės, miško plotą iš tam kaimui nustatyto žemės, miško kainos normatyvo. Piliečiui suprojektuoto žemės sklypo vertė turi atitikti apskaičiuotą turėtos žemės vertę;

44.2. galimybės dėl projektuojamų žemės, miško sklypų grąžinimo bendrosios nuosavybės teise;

44.3. projektuojant žemės, miško sklypus atsižvelgti į faktinį žemės naudojimą;

44.4. projektuojamus žemės sklypus grąžinti ne pagal žemės vertę, bet pagal turėtos žemės plotą.

Rėžiniuose kaimuose žemėnaudos gali būti projektuojamos atsižvelgiant į buvusių rėžių išsidėstymą ir ribas, jeigu to reikalauja piliečiai, pageidaujantys susigrąžinti žemę, mišką, jeigu tai neprieštarauja racionalių žemėnaudų projektavimo principams.

Susirinkimo metu priimtas sprendimas patvirtinamas protokolu. Sprendimas priimamas susirinkime dalyvaujančių piliečių paprasta balsų dauguma. Į vienkiemius neišskirstyto kaimo teritorijoje pirmąja eile tenkinami prašymai tų piliečių, kurie atvyko į susirinkimus bei dalyvavo projekto rengimo metu.

45. Kaimo teritorijoje suprojektuoti žemės sklypai derinami su pretendентаis, dalyvavusiais susirinkime bei pareiškusiais norą gauti žemę, mišką. Nesant pretendentų suderinimo pagal šios metodikos 28 ir 40 punktuose nurodytą tvarką arba jiems neatvykus, visi pretendentai įrašomi į šios metodikos 6 priede nustatytos formos lentelės 5.1 punktą. Ginčų nagrinėjimui reikalingą medžiagą (žemės sklypų išdėstymo projekto eskizą ir suderinimo žiniaraštį) projekto autorius pateikia rajono žemėtvarkos skyriui. Jei ginčas neišspręstas arba piliečiai nedalyvavo projekto rengimo metu, žemės, miško sklypai rengiamame žemės reformos žemėtvarkos projekte neišbraižomi ir bylos piliečiams dėl nuosavybės teisės atkūrimo į gražinamą žemę, mišką nerengiamos. Piliečiai, nesutinkantys su priimtais sprendimais susirinkimo arba žemės reformos žemėtvarkos projekto rengimo metu, juos gali apskusti rajono žemėtvarkos skyriui. Galutinį sprendimą dėl piliečių pretenzijų apskrities viršininko administracijos žemės tvarkymo departamento teikimu priima apskrities viršininkas.

PROJEKTO RENGIMO YPATUMAI ASMENINIAM ŪKIUI SKIRTOJE TERITORIJOJE

46. Žemės sklypus asmeninio ūkio žemės naudotojas įstatymų ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų nustatyta tvarka gali įsigyti nuosavybėn tik tuo atveju, kai šių žemės sklypų išdėstymas išspręstas žemės reformos žemėtvarkos projekte ir patvirtintas, išskyrus gražinamus natūra žemės sklypus. Asmeninio ūkio žemės sklypų išdėstymo pakeitimo principai aptariami asmeninio ūkio žemės naudotojų ir kitų pretendentų gauti žemę šioje teritorijoje susirinkimuose.

47. Asmeninio ūkio žemės naudotojų ir kitų suinteresuotų gauti žemę šioje teritorijoje asmenų susirinkimus organizuoja rajonų žemėtvarkos skyrius kartu su projekto autoriumi.

48. Asmeniniam ūkiui skirtoje teritorijoje projektavimo darbai vykdomi pagal bendrus projekto reikalavimus, vadovaujantis iš rajono žemėtvarkos skyriaus gautais dokumentais:

48.1. asmeninio ūkio žemės paženklinimo aktais;

48.2. asmeninio ūkio žemės suvestiniais planais;

48.3. piliečių prašymais, kurie pageidauja gauti žemės sklypą laisvo fondo žemėje, pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 4 straipsnio 8 dalyje nurodytas nuostatas;

48.4. sąrašais piliečių, kuriems asmeninio ūkio žemė suteikta pažeidžiant galiojusius įstatymus, taip pat piliečių, kurie patys nenaudoja jiems suteiktos žemės asmeninio ūkio poreikiams;

48.5. apskrities viršininko sprendimais dėl naudojamo asmeniniam ūkiui žemės ploto sumažinimo piliečiams, taip pat sąrašais piliečių, kuriems žemės sklypai gali būti paliekami nuomoti penkeriems metams arba iki patvirtinto žemės reformos žemėtvarkos projekto paženklinimo (įgyvendinimo) bei žemės nuosavybės patvirtinančių dokumentų išdavimo.

49. Asmeninio ūkio naudotojų susirinkime turi būti aptariami asmeninio ūkio žemės sklypų projektavimo principai – kiek asmeninio ūkio žemės ploto palikti netoli sodybų esančioje teritorijoje; kaip spręsti žemės sklypų projektavimą savo turėtoje žemėje asmeninio ūkio žemės naudotojams bei vienkiemių savininkams; kiek sklypų turi sudaryti asmeninio ūkio žemėnauda; kokio dydžio žemės sklypai turi būti arti sodybų miestuose, miesteliuose ir kompaktiškai užstatytuose kaimuose gyvenančioms šeimoms; kaip pakeisti žemės sklypų išdėstymą, kad susidarytų stambesnė gražinamos natūra žemės sklypai ir kt.

50. Asmeninio ūkio žemės sklypai rengiant žemės reformos žemėtvarkos projektą išdėstomi M 1:5000 plane, vadovaujantis šios metodikos nustatytais reikalavimais, suprojektuojami vietinės reikšmės keliai ir kiti infrastruktūros objektai, formuojamos žemės sklypų ribos, numatomi žemės servitutai.

51. Siekiant tikslesnio žemės sklypų projektavimo, projektuojant ir kartografuojant naudojami ortofotografiniai žemėlapiai.

52. Piliečiams nesutikus su suprojektuotais asmeninio ūkio žemės sklypais, jų pretenzijos nagrinėjamos šios metodikos 40 punkte nurodyta tvarka.

53. Į suteiktą asmeniniam ūkiui žemės plotą įskaitomos ir namų valdoje esančios žemės ūkio naudmenos. Piliečiams už žemę, iki 1995 m. birželio 1 d. buvusią miestams nustatyta tvarka

priskirtose teritorijose, bei už kaimo vietovėje turėtą mišką perduodant neatlygintinai nuosavybėn privatizuojamus namų valdos bei jų naudojamus asmeniniam ūkiui žemės sklypus įskaitomi lygiaverčiai sklypai (pagal vertę). Piliečiams už kaimo vietovėje turėtą žemę perduodami nuosavybėn neatlygintinai tokio pat dydžio jo privatizuojami namų valdos bei asmeniniam ūkiui naudojami žemės sklypai.

Į asmeninio ūkio žemę įjungtas namų valdos žemės sklypas grąžinamas natūra, perduodamas nuosavybėn neatlygintinai arba parduodamas apskaičiuojant jo vertę kaip žemės ūkio paskirties žemės. Suformuoti atskiri namų valdos žemės sklypai Nekilnojamojo turto registre registruojami kaip kitos paskirties žemės sklypai.

PROJEKTO RENGIMO YPATUMAI MIŠKŲ URĖDIJŲ ŽEMĖSE

54. Miškų urėdijų žemėse žemės reformos žemėtvarkos projektai gali būti rengiami tik patvirtintoje projektui rengti teritorijoje. Teritorija gali apimti visą kadastrinę vietovę arba atskirus miško masyvus ar jų dalis.

55. Miškų urėdijų žemėse, nustačius valstybinės reikšmės miškus ir kitus valstybės išperkamos žemės ir miško plotus, grąžinimui natūra, perdavimui neatlygintinai nuosavybėn arba pardavimui projektuojami žemės ir miško sklypai pagal šios metodikos bendruosius reikalavimus ir įstatymų bei nutarimų nuostatas.

56. Miško sklypai projektuojami taip, kad prie jų būtų privažiavimas esamais keliais arba kvartalinėmis linijomis ir nereikėtų tiesti naujų kelių. Grąžinamų natūra ir kitų miško sklypų ribos projektuojamos jas derinant prie natūralių kontūrų (upelių, griovių, kelių, kvartalinių linijų, proskynų, kitų objektų).

57. Grąžinamo sklypo plotas arba perduodamo neatlygintinai lygiaverčio miško sklypo vertė turi atitikti turėtos žemės (miško) plotą arba vertę. Formuojant racionalias žemės ir miško sklypų ribas, jų plotai ir vertė gali būti mažesni (už vertės skirtumą kompensuojant įstatymų nustatytais kompensavimo būdais) arba didesni (bet ne daugiau kaip 10 procentų), jeigu ploto skirtumą pilietis sutinka pirkti iš valstybės.

58. Kai grąžinamas natūra žemės ar miško sklypas gali sudaryti nepatogumų kitų žemės, miško sklypų formavimui, šiame miško masyve kartu su grąžinamo sklypo ribų formavimu projektuojamas visų kitų žemės, miško sklypų išdėstymas arba jų orientacinės ribos.

V. PROJEKTO EKOLOGINIS IR EKONOMINIS PAGRINDIMAS

59. Projektas privalo užtikrinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų reikalavimus saugoti ir tausoti žemę bei kitus gamtos išteklius. Šiuo tikslu, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės priimtais nutarimais ir patvirtintais saugomų teritorijų planavimo dokumentais, projekto autorius suformuotiems žemės, miško sklypams numato specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas bei ūkinės veiklos apribojimus. Projekte numatomas vietinės reikšmės kelių tinklas ir kiti teritorinio tvarkymo elementai turi užtikrinti transporto išlaidų ekonomiją ir patogų žemės naudojimą.

VI. PROJEKTO SVARSTYMAS, DERINIMAS IR PATVIRTINIMAS

60. Parengtą žemės reformos žemėtvarkos projektą su institucijomis, nurodytomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. balandžio 1 d. nutarimu Nr. 385 patvirtintoje Žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo tvarkoje, derina projektą rengusi įmonė arba projekto autorius. Institucijoms gali būti pateikiama papildoma projekto medžiaga:

60.1. valstybės išperkamos ir neprivatizuotinos žemės planas;

60.2. specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų nustatymo planas.

61. Institucijos, su kuriomis derinamas žemės reformos žemėtvarkos projektas:

61.1. savivaldybės meras (valdyba) – jeigu projektuojamoje teritorijoje yra parengti detalieji planai, į kurių sprendimus būtina atsižvelgti projektuojant žemės sklypų ribas, taip pat projektuojant naujus savivaldybių kelius ir infrastruktūros objektus;

61.2. miškų urėdija – jeigu projektuojamoje teritorijoje yra miškų urėdijoms priskirtos naudoti žemės ir joje projektuojami žemės ar miško sklypai;

61.3. valstybinio (nacionalinio ir regioninio) parko direkcija – jeigu visa arba dalis projektuojamos teritorijos įeina į valstybinio parko ar jo apsaugos zonos ribas;

61.4. Aplinkos ministerijos regioninis departamentas;

61.5. Kultūros ministerijos Kultūros vertybių apsaugos departamentas – jeigu projektuojamoje teritorijoje yra kultūros paminklų;

61.6. Geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos – jeigu projektuojamoje teritorijoje yra išžvalgytų naudingųjų iškasenų telkinių;

61.7. Aplinkos ministerija – jeigu projektuojami grąžinami natūra žemės, miško sklypai yra pajūrio juostos teritorijoje;

61.8. Vidaus reikalų ministerija – jeigu projektuojami grąžinti, perduoti ar suteikti nuosavybėn neatlygintinai bei pirkti iš valstybės žemės sklypai yra pasienio ruožuose.

62. Projekto derinimu laikomas projektą derinusios institucijos įrašas projekto brėžinyje arba raštiškas atsakymas (su pastabomis arba be jų). Kai institucija atsisako derinti projektą, projektą rengianti įmonė apie tai raštu informuoja rajono žemėtvarkos skyrių ir apskrities viršininko administracijos Žemės tvarkymo departamentą.

63. Suderinus projektą ir jį patikslinus pagal derinimo metu pateiktas pastabas (kai jos neprieštarauja įstatymams bei kitiems teisės aktams), ne vėliau kaip per 10 dienų projektas (kopija) pateikiamas viešam visuomenės svarstymui. Apie projekto svarstymo datą ir jo laiką rajono žemėtvarkos skyrius paskelbia spaudoje ne vėliau kaip likus savaitei iki projekto svarstymo. Projekto svarstymo laikotarpis – 2 savaitės, skirtos projekto eksponavimui seniūnijoje. Projekto autorius eksponavimui (esant reikalui) pateikia:

63.1. turėtos žemės valdų planą;

63.2. valstybės išperkamos ir neprivatizuotos žemės planą;

63.3. specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų nustatymo planą;

63.4. žemės reformos žemėtvarkos projekto planą;

63.5. žemės poreikio pagal pateiktus prašymus lentelę (4 priedas);

63.6. teritorijos, kuriai rengiamas žemės reformos žemėtvarkos projektas, žemės poreikio ir turimos žemės kiekio balanso lentelę su įrašais apie prašymų tenkinimą (5 priedas).

64. Projekto autorius nustatytomis dienomis dalyvauja eksponuojant projektą, paaiškina suinteresuotiems asmenims žemės įsigijimo nuosavybėn bei nuomai sąlygas ir tvarką, žemės sklypų projektavimo, žemės reformos žemėtvarkos projekto svarstymo, derinimo, tvirtinimo bei paženklinimo tvarką, žemės sklypų teisinio registravimo tvarką, disponavimo žeme ir naudojimosi ja tvarką bei sąlygas.

Suinteresuotieji asmenys, susipažinę su projektu, gali per projekto svarstymui nustatytą laikotarpį reikšti savo pastabas ir pretenzijas raštu, pateikdami jas rajono žemėtvarkos skyriui.

65. Svarstymo rezultatų aptarimą organizuoja rajono žemėtvarkos skyrius. Į svarstymą raštiškai kviečiami (ne vėliau kaip 10 dienų iki susirinkimo pradžios):

65.1. asmenys, kuriems pagal tais metais rengiamą žemės reformos žemėtvarkos projektą buvo suformuoti žemės sklypai ir kurie nesutiko su šiais sklypais;

65.2. apskrities viršininko administracijos ir savivaldybės administracijos specialistai, atsakingi už projektavimo sąlygų arba leidimų statybai išdavimą teritorinio tvarkymo objektams;

65.3. institucijų, atsisakiusių derinti projektą arba pateikusių esmines pastabas, atstovai;

65.4. kiti suinteresuoti asmenys.

Susirinkimo eiga protokoluojama. Susirinkime išnagrinėjamos gautos pastabos bei pretenzijos ir priimamos rekomendacijos dėl projekto įgyvendinimo.

66. Parengtą ir sudertą žemės reformos žemėtvarkos projektą apskrities viršininko administracijos Žemės tvarkymo departamentas pateikia apskrities viršininkui tvirtinti. Įsakymo

projektą dėl projekto patvirtinimo parengia žemės reformos žemėtvarkos projektą rengianti įmonė arba projektą rengiantis specialistas, vizuoja rajono žemėtvarkos skyriaus vedėjas, apskrities viršininko administracijos Žemės tvarkymo departamento direktorius ir teisininkas. Privaloma įsakymo dalis – priedas: asmenų kuriems vykdant projekto pakeitimą ir papildymą suformuoti žemės sklypai sąrašai, nurodant žemės sklypų numerius pagal projekto planą, jų plotus ir ploto pasiskirstymą pagal žemės, miško, vandens telkinio išigijimo būdus (grąžinama natūra, perduodama neatlygintinai nuosavybėn lygiaverčiu sklypu, leidžiama pirkti iš valstybės, leidžiama nuomoti iš valstybės). Įsakymo tekste turi būti:

66.1. nuostata, kad šiuo įsakymu patvirtinamas atitinkamos įmonės ar fizinio asmens parengtas..... metų žemės reformos žemėtvarkos projektas ir jame suformuotos žemės sklypų ribos, nustatytos specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos bei žemės servitutai;

66.2. pavedimai (atskiris atvejais nurodant darbų atlikimo terminus):

66.2.1. paženklini projektą vietovėje;

66.2.2. parengti dokumentus žemės nuosavybės ar naudojimo teisei įforminti;

66.2.3. parengti sprendimą dėl žemės naudojimo teisės nutraukimo asmenims, naudojusiems šią žemę pagal valstybinės žemės nuomos sutartis, taip pat asmeniniam ūkiui ar tarnybinėms daloms suteiktą žemę. Sprendime nurodoma terminai, nuo kada šią žemę pradeda naudoti naujasis žemės naudotojas, arba (kai žemė privatizuojama) žemės nuomos sutarties sudarymo su naujuoju žemės savininku sąlygos;

66.2.4. parengti dokumentus dėl nuosavybės teisės atkūrimo atlyginant už valstybės išperkamą žemę.

Punkto pakeitimai:

Nr. [240](#), 2001-07-12, Žin., 2001, Nr. 63-2297 (2001-07-19), i. k. 1012330ISAK00000240

VII. PROJEKTO PAŽENKLINIMAS VIETOVĖJE

67. Prieš paženklinamas žemėnaudas vietovėje pagal patvirtintą projektą, jo autorius parengia ir pateikia rajono žemėtvarkos skyriui sąrašą piliečių, kuriems šiuo projektu suformuoti žemės sklypai ir kuriuos reikia pakviesti dalyvauti ženklinant žemės sklypus nurodytu laiku.

68. Rajono žemėtvarkos skyrius kviečia piliečius asmeniškai arba registruotu laišku ne vėliau kaip prieš 10 dienų iki ženklinimo dienos (nuo kvietimo įteikimo arba laiško gavimo).

69. Žemės sklypai ženklinami šiais riboženkliais:

69.1. laikiniais riboženkliais – mediniais 1,10–1,20 m ilgio ir 12–20 cm skersmens stulpeliais, kurių viršus nusmailintas, o stulpelio apatinėje dalyje tvirtinamas skersinukas, arba metaliniais ne trumpesniais kaip 1 m ilgio vamzdžiais ar strypais;

69.2. kitais pastoviais riboženkliais – gelžbetoniniais stulpeliais, ne trumpesniais kaip 1 m ilgio ir turinčiais stulpelio viršutinėje dalyje žymą tiksliam riboženkliaus koordinavimui, arba plastmasiniais (patvirtinto standarto) riboženkliais.

Riboženkliai įkasami (įkalami) į 60–70 cm gylį, supilant 30 cm aukščio ir 1,5 m diametro (prie pagrindo) žemės kauburį. Prie kauburio sukasamas griovelis.

Miško sklypas matuojamas prakertant 0,5 m pločio ribinę liniją (spindį).

70. Tinkamą riboženklių įtvirtinimą ir ribinių linijų (spindžių) prakirtimą užtikrina žemės reformos žemėtvarkos projektą rengiantis specialistas. Už riboženklių išsaugojimą atsako žemės savininkas arba nuomininkas.

71. Paženklintų žemės sklypų matavimas atliekamas tokiais būdais:

71.1. matavimo juosta ar rulete išmatuojami linijų tarp riboženklių (matuojama 2 kartus) ilgiai;

71.2. riboženkliai kartografuojami planuose (ortofotografiniuose), išmatuojant atstumus nuo gerai atpažįstamų situacijos elementų arba, esant galimybei, dešifruojant riboženklį aiškiai plane atpažįstamose vietose;

71.3. kai riboženklių dislokavimo vietos negalima nustatyti 71.2 punkte nurodytu būdu, naudojami kiti geodeziniai instrumentai: teodolitai, menzulos, goniometrai.

Visi vietovėje atliekami matavimai pažymimi abrise.

72. Projekto paženklinio vietovėje aktą, parengtą pagal 9 priedą, pasirašo asmenys, kuriems matuojami žemės sklypai (arba jų įgalioti pagal seniūnų patvirtintus raštiškus įgaliojimus pretendentų gauti žemę grupių atstovai), ir kiti kviestiniai asmenys, paženklimą atlikę specialistai.

Tais atvejais, kai piliečiai jau yra pasirašę žemės sklypų paženklimo – parodymo akte (7 priedas) ir vėliau šių žemės, miško sklypų ribos nesikeitė, tuomet žemės reformos žemėtvarkos projekto paženklinio vietovėje akte (9 priedas) piliečiams pasirašyti nebūtina, tačiau 9 priedo 6 grafoje nurodoma žemės, miško sklypo parodymo – paženklinio data.

73. Kai paženklinant žemės sklypus dalyvavę kviestiniai asmenys pareiškia pretenzijas arba nesutinka su žemės sklypų ribomis, darbai dėl ginčijamų žemės sklypų ženklavimo nutraukiami, o projekto autorius teikia raštišką paaiškinimą apskrities viršininko administracijai. Toliau šių žemės sklypų ženklavimo darbai tęsiami tik dalyvaujant suinteresuotiems asmenims ir apskrities viršininko administracijos atstovui. Jeigu kviestiniai asmenys neatvyko nustatytu laiku, jų vėliau pareikštos pretenzijos dėl žemės sklypų ribų paženklavimo nepriimanos.

74. Žemės sklypų plotai gali būti apskaičiuojami grafiškai, pagal ortofotografiniame žemėlapyje pažymėtas jų ribas, taip pat planimetru, palete arba kitais būdais. Be to, sklypo plotą galima apskaičiuoti suskaidžius jį į taisyklingas geometrines figūras ir susumavus jų apskaičiuotus plotus.

75. Projekto autorius atsakingas už tai, kad jo apskaičiuotas žemės sklypo plotas užtikrintų leistiną ploto apskaičiavimo paklaidą.

Leistina žemės sklypo ploto apskaičiavimo paklaida nustatoma vietovėje paženklinto ir apskaičiuoto sklypo plotą palyginus su juridškai įteisinamu plotu.

76. Jeigu paženklinto žemės sklypo apskaičiuoto ploto nesąryšis yra didesnis už leistiną ploto paklaidą ir nėra galimybės patikslinti suprojektuoto sklypo ribų, tuomet šis plotas gali būti parduodamas įforminant papildomu apskrities viršininko įsakymu arba atlyginama kitais nuosavybės atkūrimo būdais.

77. Maksimalios žemės sklypams leistinos ploto paklaidos, atsižvelgiant į plano mastelį ir naudojamą kartografinę medžiagą, pateikiamos lentelėje. Pagal šią lentelę apskaičiuojama ir leistina žemės sklypo ploto paklaida, kuri nustatoma atlikus matavimus geodeziniais prietaisais.

Naudojama kartografinė medžiaga	Sklypo plotas ha	Plano mastelis		
		1:10 000	1:5 000	1:2 000
Ortofotoplanai	iki 1	0,05 √P	0,03 √P	0,02 √P
	1,1 – 2,0	0,06 √P	0,04 √P	0,03 √P
	2,1 – 4,0	0,07 √P	0,05 √P	0,04 √P
	4,1 ir daugiau	0,08 √P	0,06 √P	0,05 √P
Kita kartografinė medžiaga	iki 1	0,07 √P	0,05 √P	0,04 √P
	1,1 – 2,0	0,08 √P	0,06 √P	0,05 √P
	2,1 – 4,0	0,09 √P	0,07 √P	0,06 √P
	4,1 – 10,0	0,1 √P	0,08 √P	0,07 √P
	10,0 ir daugiau	0,12 √P	0,1 √P	0,08 √P

78. Projekto autorius apskaičiuoja kiekvieno paženklinto žemės sklypo šiuos kadastro rodiklius:

78.1. pagal žemės sklypo plane įrašytus žemės naudmenų kontūrų plotus parengia žemės naudmenų eksplikaciją (ariamoji žemė, sodai, pievos ir natūralios ganyklos, iš viso žemės ūkio naudmenų, miškai, keliai, iš jų bendro naudojimo (leistų naudotis servituto teise kitiems asmenims), užstatyta teritorija, vandenys, medžių ir krūmų želdiniai, pelkės, pažeista žemė, kita nenaudojama žemė);

78.2. pagal nusausintų ir drėkinamų žemių planus apskaičiuoja nusausintos bei drėkinamos žemės plotą;

78.3. pagal žemės našumo vertinimo žemėlapi apskaičiuoja vidutinį žemės sklypo žemės ūkio naudmenų našumo balą.

VIII. DUOMENŲ ŽEMĖS NUOSAVYBĖS AR NAUDOJIMO ĮTEISINIMUI PARENGIMAS

79. Projekto autorius kiekvienam fiziniam ar juridiniam asmeniui, kuriam buvo suprojektuoti ir paženklinėti vietovėje žemės sklypai, komplektuoja žemės tvarkymo bylas, reikalingas paženklinėtų žemės sklypų įteisinimui nuosavybės ar naudojimu, taip pat parengia šiuos papildomus duomenis:

79.1. vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 02 24 nutarimu Nr. 205 „Dėl žemės įvertinimo tvarkos“ (Žin., 1999, Nr. [21-597](#)) patvirtinta metodika apskaičiuoja žemės sklypų vertę (įskaitant miško žemės vertę ir žemės sklype esančią miško medynų vertę);

79.2. užpildo patvirtintų standartų formas apie žemės sklypo kadastro duomenis.

80. Piliečių, kuriems buvo suprojektuoti grąžinami natūra žemės sklypai, žemės tvarkymo byloje komplektuojami šie dokumentai:

80.1. rajono žemėtvarkos skyriaus pažyma apie tai, kad jis turi visus turėtos žemės nuosavybės teisę ir giminystės ryšį patvirtinančius dokumentus, reikalingus nuosavybės teisei į žemę atkurti;

80.2. grąžinamos natūra žemės sklypo(-ų) paženklinimo-parodymo aktas;

80.3. grąžinamos natūra žemės sklypo(-ų) planas;

80.4. apskrities viršininko sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo projektas;

80.5. žemės sklypo(-ų) kadastro duomenų forma;

80.6. pagalbinė medžiaga (ortofotoplanų ištrauka su suprojektuoto sklypo vieta ir ribomis, plotų apskaičiavimo ir žemės sklypų vertės nustatymo žiniaraščiai, abrisai ir kt.);

Punkto pakeitimai:

Nr. [240](#), 2001-07-12, Žin., 2001, Nr. 63-2297 (2001-07-19), i. k. 1012330ISAK00000240

81. Piliečių, kuriems suprojektuoti perduodami nuosavybės neatlygintinai žemės, miško sklypai, žemės tvarkymo byloje komplektuojami šie dokumentai:

81.1. rajono žemėtvarkos skyriaus pažyma apie tai, kad jis turi visus turėtos žemės nuosavybės teisę ir giminystės ryšį patvirtinančius dokumentus, reikalingus nuosavybės teisei į žemę atkurti. Ši pažyma pridedama tais atvejais, kai perduodamas nuosavybės neatlygintinai žemės, miško sklypas yra tos seniūnijos teritorijoje, kurioje buvo piliečio turėtoji žemė, miškas;

81.2. apskrities viršininko išvada dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybės, parengta pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1057 patvirtintos tvarkos 2 priedo formą ir papildytą pagal Žemėtvarkos ir teisės departamento 1998 m. balandžio 1 d. raštą Nr. 1600-198;

81.3. žemės sklypo, suformuoto pagal..... m. žemės reformos žemėtvarkos projektą, paženklinimo – parodymo vietovėje aktas;

81.4. žemės sklypo, suformuoto pagal kadastro vietovės..... m. žemės reformos žemėtvarkos projektą, planas;

81.5. apskrities viršininko sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo projektas;

81.6. žemės sklypo kadastro duomenų forma;

81.7. pagalbinė medžiaga (ortofotoplanų ištrauka su suprojektuoto sklypo vieta ir ribomis, plotų apskaičiavimo ir žemės sklypų vertės nustatymo žiniaraščiai, abrisai ir kt.);

Punkto pakeitimai:

Nr. [240](#), 2001-07-12, Žin., 2001, Nr. 63-2297 (2001-07-19), i. k. 1012330ISAK00000240

82. Piliečių, kuriems buvo suprojektuoti perkami iš valstybės žemės sklypai, žemės tvarkymo byloje komplektuojami šie dokumentai:

82.1. rajono žemėtvarkos skyriaus pažyma apie valdymo institucijų priimtus sprendimus dėl leidimo pirkti valstybinę žemę bei turimus dokumentus apie piliečiui įteiktus mokėjimo pranešimus ir jo sumokėtą sumą;

82.2. valstybės parduodamo žemės sklypo vertės nustatymo lentelės;

82.3. žemės sklypo, suformuoto pagal..... m. žemės reformos žemėtvarkos projektą, paženklinimo-parodymo vietovėje aktas;

82.4. žemės sklypo, suformuoto pagal..... m. žemės reformos žemėtvarkos projektą, planas;

82.5. žemės sklypo(-ų) kadastro duomenų forma;

82.6. pagalbinė medžiaga (ortofotoplanų ištrauka su suprojektuoto sklypo vieta ir ribomis bei kt.).

Punkto pakeitimai:

Nr. [240](#), 2001-07-12, Žin., 2001, Nr. 63-2297 (2001-07-19), i. k. 1012330ISAK00000240

83. Piliečių, kuriems buvo suprojektuoti nuomojami iš valstybės žemės sklypai, žemės tvarkymo byloje komplektuojami šie dokumentai:

83.1. rajono žemėtvarkos skyriaus pažyma apie fizinio ar juridinio asmens dokumentus, atitinkančius įstatymuose ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose nustatytas sąlygas valstybinės žemės nuomai žemės ūkio ir kitai veiklai;

83.2. žemės sklypo, suformuoto pagal..... m. žemės reformos žemėtvarkos projektą, paženklinimo-parodymo vietovėje aktas;

83.3. žemės sklypo, suformuoto pagal..... m. žemės reformos žemėtvarkos projektą, planas;

83.4. valstybės nuomojamo žemės sklypo vertės nustatymo lentelės;

83.5. žemės sklypo žemės kadastro duomenų forma;

83.6. pagalbinė medžiaga (ortofotoplanų ištrauka su suprojektuoto sklypo vieta ir ribomis bei kt.).

Punkto pakeitimai:

Nr. [240](#), 2001-07-12, Žin., 2001, Nr. 63-2297 (2001-07-19), i. k. 1012330ISAK00000240

84. Projekto autorius užbaigtas žemės tvarkymo bylas pagal lydraštį perduoda rajono žemėtvarkos skyriui.

85. Rajono žemėtvarkos skyrius, išnagrinėjęs gautas žemės tvarkymo bylas ir papildęs tekstinę dalimi sprendimo projekte nustatytas specialiąsias žemės, miško naudojimo sąlygas, pateikia apskrities viršininko administracijos Žemės tvarkymo departamentui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [240](#), 2001-07-12, Žin., 2001, Nr. 63-2297 (2001-07-19), i. k. 1012330ISAK00000240

IX. PROJEKTO BAIGIAMIEJI DARBAI

86. Žemės reformos žemėtvarkos projekto dokumentus sudaro tekstinė ir grafinė dalys:

86.1. apskrities viršininko įsakymas dėl projekto rengimo teritorijos ir terminų;

86.2. lentelės, nurodytos šios metodikos 1 – 9 prieduose (išskyrus 7 ir 8 priedus);

86.3. projekto svarstymo pretendentų gauti žemę, mišką susirinkimuose protokolai;

86.4. apskrities viršininko įsakymas dėl projekto patvirtinimo;

86.5. žemės reformos žemėtvarkos projekto planas M 1:10 000 bei atitinkamos projekto teritorijos dalies planas M 1:5000.

87. Apskrities viršininkui priėmus sprendimus dėl nuosavybės teisių atkūrimo grąžinant, perduodant ar suteikiant neatlygintinai nuosavybėn žemės, miško sklypus arba priėmus sprendimus dėl žemės, miško pardavimo, rajono žemėtvarkos skyriaus darbuotojai šiuos sklypus įbraižo rajono žemėtvarkos skyriuje esančiame žemės kadastro žemėlapyje.

Priedo pakeitimai:

Nr. [108](#), 2000-04-03, Žin., 2000, Nr. 31-873 (2000-04-14), i. k. 1002330ISAK00000108

Žemės reformos žemėtvarkos projektų
rengimo metodikos
1 priedas

**TERITORIJOS, PARINKTOS ŽEMĖS REFORMOS ŽEMĖTVARKOS PROJEKTUI
RENGTI, CHARAKTERISTIKA**

_____ apskritis rajonas _____ seniūnija
_____ kadastrinė vietovė

Eil. Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	Rodikliai
1.	Teritorijos plotas, iš jo	ha	
1.1.	valstybės išperkama žemė, miškas	ha	
1.1.1.	asmeninio ūkio žemė ir tarnybinės žemės dalys	ha	
1.2.	grąžinama natūra žemė	ha	
1.3.	laisvos žemės fondas	ha	
2.	Pageidaujamas susigrąžinti žemės, miško plotas	ha	

Projekto autorius

v., pavardė, parašas

Rajono žemėtvarkos skyriaus
darbuotojas seniūnijoje

v., pavardė, parašas

Priedo pakeitimai:

Nr. [108](#), 2000-04-03, Žin., 2000, Nr. 31-873 (2000-04-14), i. k. 1002330ISAK00000108

Žemės reformos žemėtvarkos projektų
rengimo metodikos
2 priedas

**Žemės poreikis pagal iki..... m..... mėn..... d. pateiktus prašymus
teritorijoje, kurioje..... m. rengiamas žemės žemėtvarkos projektas**
Asmenys, nurodyti Žemės reformos įstatymo 10 straipsnio 11-12 punktuose

apskritis _____ rajonas _____ seniūnija _____ kadastrinė vietovė

Eiliškumo grupė	Pavardė, vardas	Pageidauja pirkti iš valstybės žemę projektuojamoje teritorijoje, ha					Įrašai apie prašymų tenkinimą
		Iš viso ha	Iš to skaičiaus				
			žemės ūkio veiklai	iš jos: asmen. ūkiui	miško ūkio veiklai	kitai paskirčiai	

Projekto autorius

v., pavardė, parašas

Rajono žemėtvarkos skyriaus
darbuotojas seniūnijoje

v., pavardė, parašas

Priedo pakeitimai:

Nr. [108](#), 2000-04-03, Žin., 2000, Nr. 31-873 (2000-04-14), i. k. 1002330ISAK00000108

Žemės reformos žemėtvarkos projektų
rengimo metodikos
3 priedas

**Žemės poreikis pagal iki _____ m. _____ mėn. _____ d. pateiktus prašymus
teritorijoje, kurioje _____ m. rengiamas žemės reformos žemėtvarkos projektas**
Asmenys, pageidaujantys žemės reformos metu nuomoti valstybės žemę

_____ apskrities _____ rajono _____ seniūnijos
_____ kadastrinė vietovė

Eil. Nr.	Fizinio asmens vardas, pavardė. Juridinio asmens pavadinimas	Pageidauja nuomoti iš valstybės žemę projektuojamoje teritorijoje, ha				Įrašai apie prašymų tenkinimą
		Iš viso ha	Iš to skaičiaus			
			žemės ūkio veiklai	iš jos: asmen. ūkiui bei tarnybinėms žemės daloms	kitai paskirčiai	
1	2	3	4	5	6	7

Projekto autorius

v., pavardė, parašas

Rajono žemėtvarkos skyriaus
darbuotojas seniūnijoje

v., pavardė, parašas

Priedo pakeitimai:

Nr. [108](#), 2000-04-03, Žin., 2000, Nr. 31-873 (2000-04-14), i. k. 1002330ISAK00000108

Žemės reformos žemėtvarkos projektų
rengimo metodikos
4 priedas

Teritorijoje, kuriai ____ m. rengiamas žemės reformos žemėtvarkos projektas, žemės poreikio ir
turimo žemės kiekio balansas

____ apskritis ____ rajonas ____ seniūnija
____ kadastrinė vietovė

Eil. Nr.	Pavadinimas	Iš viso ha	Asmenų (pareiškėjų) skaičius	Pageidauja mas žemės, miško plotas, ha	Galimas tenkinti žemės, miško plotas, ha
1	2	3	4	5	6
1.	Teritorijos plotas		x		
	Iš jo:	x	x		
1.1.	Valstybės išperkama žemė				
1.1.1.	užimta asmeninio ūkio ar tarnybinių dalų ž. dalų žemė				
	iš jos:				
	grąžinama natūra	x			
	grąžinama perduodant neatlygintinai	x			
	parduodama	x			
	nuomojama	x			
1.2.	Grąžinama natūra žemė, miškas				
1.3.	Laisvos žemės, miško, vandens telkinių fondo žemė				
1.3.1.	suteikiant ar perduodant neatlygintinai				
	x				
	nuosavybės pretendents pagal eiliškumą				
	iš jų: 2 grupės	x			
	3 grupės	x			
	4 grupės	x			
	5 grupės	x			
	6 grupės	x			
	7 grupės	x			
	8 grupės	x			
	9 grupės	x			
	10 grupės	x			
1.3.2.	parduodant	x			
	11 grupės	x			
	12 grupės	x			
1.3.3.	nuomojant	x			
	13 grupės	x			

Projekto autorius

v., pavardė, parašas

Rajono žemėtvarkos skyriaus
darbuotojas seniūnijoje

v., pavardė, parašas

Priedo pakeitimai:

Nr. [108](#), 2000-04-03, Žin., 2000, Nr. 31-873 (2000-04-14), i. k. 1002330ISAK00000108

Žemės reformos žemėtvarkos projektų
rengimo metodikos
5 priedas

_____ apskrities _____ rajono _____ seniūnijos
_____ kadastrinės vietovės teritorijoje _____ m. rengiamo žemės reformos žemėtvarkos projekto svarstymo su pretendентаis tais
metais gauti žemę

ŽINIARAŠTIS

Pretendentų gauti žemę pagal Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo
10 straipsnį _____ grupės (-ių):

Eil. Nr.	Pretendento vardas,pavardė	Eiliškumo grupė	Suprojektuotas žemės sklypas						Žemės sklypų išdėstymo ir ribų suderinimas		Žemės sklypo paženklinimas	
			Numeris plane	Bendras plotas	Iš to skaičiaus							
					Grąžinta natūra	Gauta nuosavybėn neatlygintinai	Pirkta iš valstybės	Nuomota iš valstybės	data	parašas	data	parašas
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Projekto autorius

v., pavardė, parašas

Rajono žemėtvarkos skyriaus
darbuotojas seniūnijoje

v., pavardė, parašas

Priedo pakeitimai:

Nr. [108](#), 2000-04-03, Žin., 2000, Nr. 31-873 (2000-04-14), i. k. 1002330ISAK00000108

Žemės reformos žemėtvarkos projektų
rengimo metodikos
6 priedas

_____ apskrities _____ rajono _____ seniūnijos _____
kadastrinės vietovės teritorijoje _____ m. rengiamo žemės reformos žemėtvarkos projekto žemės,
miško sklypų projektavimo darbų įvykdymo

AKTAS

Pretendentų gauti žemę, mišką grupė (-ės) pagal Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo
10 straipsnį _____

Eil. Nr.	Pretendentai gauti žemę, mišką	Rodikliai		
		asmenų skaičius	pageidaujamas gauti žemės plotas	suprojektuotas žemės plotas
1.	Asmenys, kurie suderino suprojektuotus žemės, miško sklypus			
1.1.	iš jų: suderino paženklintus žemės sklypus			
2.	Asmenys, pateikusieji prašymus sugrąžinti žemę natūra ir nedalyvavę projektuojant žemės sklypus:			
3.	Kiti asmenys, pateikę prašymus gauti žemę ar neatvykę projekto rengimo metu:			
4.	Kiti asmenys:			
4.1.	atsisakę jiems skirtos žemės vietos:			
4.2.	pateikusieji prašymus, tačiau jiems laisvos žemės fondo neliko:			
5.	Asmenys, kuriems žemės sklypų projektavimas turi būti sprendžiamas aukciono tvarka:			

Projekto autorius:

Pretendentų gauti žemę atstovas:

Rajono žemėtvarkos skyriaus darbuotojas seniūnijoje:

Priedo pakeitimai:

Nr. [108](#), 2000-04-03, Žin., 2000, Nr. 31-873 (2000-04-14), i. k. 1002330ISAK00000108

**Žemės sklypų ribų paženklinimo – parodymo
AKTAS**

_____, _____ m. _____ mėn. _____ d.

1. _____ rajono _____ seniūnijos _____
kadastrinėje vietovėje _____ kaime (-uose) rengiamame
žemės reformos žemėtvarkos projekte savininkui (bendrasavininkiams) _____

(nurodyti vardą (-us) ir pavardę (-es))

suformuoti _____ veiklai žemės sklypai
(bloko/sklypų _____, bendro ploto _____ ha)
(plotas apskaičiuotas matavimo metu).

2. Paženklinant ir parodant žemės sklypo(-ų) ribas gretimybėje(-ėse) su _____
(nurodyti gretimų žemėnaudų naudotojus)

panaudoti anksčiau įtvirtinti _____ riboženkliai (_____ – pastovių, _____ – laikinų);
gretimybėje(-ėse) su _____

atstatyti išnykę _____ riboženkliai (_____ – pastovių, _____ – laikinų);
gretimybėje(-ėse) su _____

naujai įtvirtinti, sukasant kauburius ir iškasant griovelius, _____ riboženkliai
(_____ - pastovių, _____ – laikinų); per mišką ir krūmus prakirsta
_____ km spindžių. Ribos parodytos, nežymint
riboženkliais, ten, kur jos nustatytos _____

(išvardyti konkrečius objektus)

3. Žemės sklype(-uose) Nr. _____ yra šios įsiterpusios kitiems fiziniams ir juridiniams asmenims ar
valstybei priklausančios žemėnaudos _____
(nurodyti pavadinimus, numerius ir plotus)

4. Žemės sklype(-uose) Nr. _____ yra šie kitiems fiziniams ir juridiniams asmenims priklausantys
ūkinės-komercinės paskirties pastatai ir statiniai _____

(nurodyti pastatų paskirtis, naudotojus ir užimamą plotą)

5. Suformuotos žemės sklype(-uose) ribų paženklinimo metu teisėtai naudojo šie fiziniai ir
juridiniai asmenys:

(nurodyti asmenų plotą ir naudojimo pagrindą)

kuriems žemės naudojimo teisė bus nutraukta įstatymų nustatyta tvarka.

6. Vadovaujantis LRV (1992 05 12 Nr. 343 ir 1995 12 29 Nr. 1640, 1996 09 30 Nr. 1135 ir 1997 04 28 Nr. 414) nutarimais, naudojant žemės sklypą(-us) turi būti laikomasi šių specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų:

7. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 4, 6 straipsniais ir Žemės reformos įstatymo 19 straipsniu, žemės reformos žemėtvarkos projektu numatyti žemės servitutai:

8. Pilietis(-čiai), kuriam(-iems) paženklintas(-i) žemės sklypas(-ai):

8.1. sutinka su žemės sklypuose numatytais specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis ir žemės servitutais;

8.2. sutinka su Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 11, 12 straipsniuose nustatytais sąlygomis – ha žemės plote;

8.3. įsipareigoja įkasti, saugoti ir prižiūrėti riboženklis;

8.4. numato savarankiškai naudoti žemę nuo _____ m. _____ mėn. _____ d.;

8.5. supažindintas su LR žemės reformos įstatymo 21 straipsnio antro punkto nuostata: „vietovėje paženklintos privačios žemės sklypų ribos vėliau atliekant tikslus geodezinius matavimus nekeičiamos, o už nustatytą žemės sklypo ploto skirtumą, neviršijantį šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje metodikoje nustatyto leistino matavimo tikslumo, valstybei ar žemės savininkui nekompensuojama“.

9. Kitos piliečių pastabos bei pretenzijos dėl žemės sklypų ribų paženklinimo _____

Pilietis(-čiai) arba jo (jų) įgaliotas asmuo, kuriam(-iems) paženklintas(-i) žemės sklypas(-ai): _____

(vardas, pavardė, parašas)

Kviestiniai asmenys, dalyvavę nustatant žemės sklypų ribas bei jų servitutus:

(vardas, pavardė, parašas)

Paženklintų vietovėje žemės sklypų ribos atitinka žemės reformos žemėtvarkos projektą ir pažymėtos

kartografinėje medžiagoje, parengiant žemės sklypo(-ų) planą.

Žemės reformos žemėtvarkos projekto žemės sklypo(-ų) ribas vietovėje paženklino ir parodė:

(įmonės, organizacijos pavadinimas, pareigos, vardas, pavardė ir parašas)

Priedo pakeitimai:

Nr. [108](#), 2000-04-03, Žin., 2000, Nr. 31-873 (2000-04-14), i. k. 1002330ISAK00000108

Žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo
metodikos 8 priedas

_____ apskrityje _____ rajone _____
_____ kaime kadastro vietovėje _____
pavad. kodas (žemės savininko (bendrasavininkų) vardas (-ai), pavardė
(-ies) asmens (-ų) kodas (-ai))

Žemės sklypo Nr. _____

PLANAS M1:

Sklypo (-ų) Nr. projekto planas	Sklypo(-ų) plotas (-ai) ha	kadastro blokas Nr.	Kadastro sklypo Nr.

Gretimybė	Gretimų sklypų savininkai

SUDERINIMAI:.

Su žemes sklypo(-ų) ribomis, paženklintomis vietovėje, ir nustatytu plotu sutinku;
Žemės savininkas (bendrasavininkiai) arba jo(jų) įgaliotas asmuo

vardas(-ai), pavardė(-ės), parašas(-ai), data

Žemės sklypo(-ų) ribos suformuotos pagal metodinius suderintos su kitais rengiamo žemės reformos
žemėtvarkos reikalavimus žemės ūkio paskirties žemėnaudų projektavimui ir projekto sprendiniais
_____ rajono žemėtvarkos skyriaus vedėjas

A.V.

vardas(-ai), pavardė(-ės), parašas(-ai), data

A.V. įmonės pavadinimas, asmens pareigos,

vardas, pavardė, parašas, data

grupės vadovas, vardas, pavardė, parašas, data

SUTARTINIAI ŽENKLAI:			

Priedo pakeitimai:

Nr. [108](#), 2000-04-03, Žin., 2000, Nr. 31-873 (2000-04-14), i. k. 1002330ISAK00000108

Žemės reformos žemėtvarkos projektų
rengimo metodikos
9 priedas

_____ m. žemės reformos žemėtvarkos projekto paženklinimo vietovėje

AKTAS

_____ apskritis _____ rajonas _____ kadastrinė vietovė
Projektui rengti teritorija, patvirtinta _____ apskrities viršininko
_____ m. _____ mėn. _____ d. įsakymu Nr. _____, sudaro _____ ha.
_____ m. _____ mėn. _____ d. įsakymu (-ais) Nr. _____

1. Suprojektuoti žemės sklypai paženklininti vietovėje šiems asmenims, sutikusiems su projekte suformuotomis sklypų ribomis, projekte nustatytais specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis bei žemės servitutais:

Eil. Nr.	Fizinio asmens v., pavardė, juridinio asmens pavadinimas	Paženklinti vietovėje žemės sklypai		Paženklinimo data	Būsimo žemės savininko (naudotojo) arba jų įgaliotų asmenų parašas
		Numeris (-iai)	Plotas (-ai)		

Pastaba: asmenys savo sutikimą su paženklinto sklypo ribomis išreiškė projekto svarstymo su pretendентаis žiniaraštyje.

2. Asmenų pareikštos pastabos ir pretenzijos dėl žemės sklypų paženklinimo: _____

3. Paženklinimo metu vietovėje įtvirtinti _____ pastovūs ir _____ laikini riboženkliai,
atstatyti privačios žemės sklypų _____ pastovūs ir _____ laikini riboženkliai.

Žemės reformos žemėtvarkos projektą paženklino _____ įmonės specialistai:

(pareigos, v., pavardė, parašas, data)

Žemės reformos žemėtvarkos projekto paženklinimo darbus patikrino ir priėmė:

_____ rajono žemėtvarkos skyriaus vedėjas _____

(v., pavardė, parašas, data)

Priedo pakeitimai:

Nr. [108](#), 2000-04-03, Žin., 2000, Nr. 31-873 (2000-04-14), i. k. 1002330ISAK00000108

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [108](#), 2000-04-03, Žin., 2000, Nr. 31-873 (2000-04-14), i. k. 1002330ISAK00000108

Dėl Žemės ir miškų ūkio ministerijos 1998 m. balandžio 23 d. įsakymo Nr. 207 "Dėl Žemės reformos žemėtvarkos projektų kaimo vietovėje rengimo metodikos patvirtinimo" dalinio pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [240](#), 2001-07-12, Žin., 2001, Nr. 63-2297 (2001-07-19), i. k. 1012330ISAK00000240

Dėl Žemės ir miškų ūkio ministerijos 1998 m. balandžio 23 d. įsakymo Nr. 207 "Dėl Žemės reformos žemėtvarkos projektų kaimo vietovėje rengimo metodikos patvirtinimo" dalinio pakeitimo